

Tessin sloupek

## Jako psi a kočky aneb Když muž se ženou snídá

Pozorovala jsem onehdy sousedovic Baryka. Vyvaloval se líně před boudou jako obrovská, chlupatá koule, jen neustálý pohyb bdělých očí prozrazoval, že je stále na stráž. Pozoroval mourovatého kocourka, který si to před ním vykračoval z jedné strany na druhou. Tu se zastavil, aby předvedl perfektní kocouří hřbet, onde si zase přičapl na zadeček a zvědavě hleděl Barykovi do očí. Labužnický si olizoval tlapky, a pak najednou k mému zděšení zařal dráčky do psiho čenichu. Krve by se mně nedořezal. Ten to má spočtený, proletělo mi hlavou spolu s obrázkem kočičího ocasu mrtvě visícího z psí tlamy.

Masakr se kupodivu nekonal. Baryk se svalil na bok a kocour se stulil do prostoru pod psí bradu. Vleže na zádech pročesával dráčky Barykovu srst na krku.

Ti dva evidentně nejsou typickými zástupci svých druhů, napadlo mě, nebo zvířatům neskonale křivdíme, když lidské hašteřivosti dáváme jejich jména. Nebo je to všechno jinak? Být na sebe jako psi a kočky může klidně znamenat láskyplně se kočkovat a lísat? Ostatně, přečtěte si sami. Poslali jste na toto téma spoustu příspěvků, a my z nich poskládaly toto číslo. Nechť je vám k potěše.

Sendy



Zdroj: Internet

## Vychladlý čaj

Žijeme v hektické době. Hnání termíny a normami kmitáme. Jezdíme stále rychleji, píšeme, mluvíme a někdy i myslíme ve zkratkách. A hltáme – informace i jídlo. Fastfoody budoují, se svými partnery (když pomíneme ty obchodní) občas večeříme, málokdy obědváme a skoro vůbec nesnídáme. I když existují výjimky...

Onehdy jsem ve své oblíbené cukrárně vyslechla debatu dvou kamarádek. Já vím, poslouchat cizí hovory se nemá, ale zkuste neposlouchat, když ona novomanželka mluvila tak nahlas, že by to probudilo i mrtvého. No – mluvila, spíš se rozplývala. Aniž jen na vteřinu ustala v likvidaci čokoládového dortíku, líčila přítelkyni svatební cestu, z níž se nedávno vrátila. Od historických krás Benátek se záhy dostala k popisu vášnivých nocí a romantických rán:

„Představ si, a on mi každý den nosil snídani do postele! Ještě teplé bagety, pravou parmskou šunku, moji oblíbenou kávu a vždycky čerstvou růži. Rudou! Bylo to tak romantické! A pokaždé k tomu pustil Káju... víš, tu písničku Když muž se ženou snídá...!“

No nazdar, pomyslela jsem si. Mistr promine, ale mít imrvěre ten sentimentální song jako každodenní součást ranního menu, to by mě asi porazilo. Avšak ve stejnou chvíli ve mně zahlodal červík závisti: A kdypak tys dostala naposled snídani do postele?

Pamatuju si to (bohužel) přesně – v porodnici, když jsem po dvanáctihodinové noční šichtě přivedla na svět svého prvního potomka a byla tak vyčerpaná, že jsem se nedokázala ani došourat ke stolku na hrnek nemocniční melty s mlíkem. Poprvé - a taky naposled...

Počítám, že přítelkyni oné novomanželky proletěla hlavou podobná vzpomínka, neboť se lehce zachmuřila a sladce pronesla: „Však ono ho to přejde, uvidíš...“

A měla pravdu – i když jen částečně. Jsme malé město, koukáme si navzájem do oken i do talířů, a tak jsem po nějaké době logicky na ty dvě musela narazit znovu. Tentokrát ta šťastná mladá paní vyměnila úsměv za slzy a sachr za rakvičku, jen hlasitost nesnížila ani o decibel. Takže záhy vyšlo najevo, že její partner v realizaci romantických jiter neustal, jen to dělá jinde a s jinou ženou, když si předtím zcela pragmaticky spočítal, že k takové nadstandardní péči už nemusí zároveň nutně přihodit i snubní prsten a své příjmení. A co z toho plyne?

Ať už snídáte s člověkem vám nejbližším na jachtě, při východu slunce na pláži v Karibiku nebo v bytě jedna plus nic, důležitější než pravá parmská šunka na talíři před vámi je fakt, zda naproti vám sedí ten pravý (či ta pravá). Protože vždycky je lepší vychladlý čaj a vroucí city, než naopak.

Tessa

## Raňajky

podala mi horúci čaj  
a vlažné slová  
zamrzol mi úsmev

už to neuhasím

motýl

## Hněv s přívlastkem spravedlivý aneb: když muž se ženou snídá

...a nebo taky večeří, peče, případně nesnídá, nevečeří a nepeče.

Tyhle ženské, o kterých chci vyprávět, byly ctnostmi prolezlé a estrogenem napuštěné skrz naskrz. I auru byste zahlédli při určitém úhlu dopadajícího světla, neboť s nimi pánbůh dozajista počítal jako s upoutávkou na některém ze svých bělostných obláčků.

Byl to žvanec! Něco tak přízemního, co málem otřásl jeho záměrem.

Naše mamka je, a vždy byla, ženou zcela oddanou své rodině, manželovi a pro ně by nepochybně nasadila i život. Ale to jsme po ní nepožadovali a ani taťka to po ní, myslím, nechtěl. Ten večer si jen tak u televize labužnický mlaskl a „...něco bych si dal.“

Mamka hned vystartovala a ochotně mu předestřela skromné možnosti naší lednice.

„Slávečku, je tam ještě plátek tlačenky, nakrájíme cibulku...můžu ti ohřát párek, otevřu rybičky v tomatě, šunkofleky tam jsou od včerejška, nebo ti dám perník ke kafi, chceš?“

Taťka pořád jen tak pomlaskával, jak si u výčtu možností převaloval v puse ty nabízející se chutě a pořád to nějak nebylo ono.

„Vajíčka“, vydechl slastně, když se mu podařilo identifikovat svůj chutí.

„Hned ti je umíchám...“

„Ne, nemíchat, chtěl bych je na hniličku“

Mamka se ztratila v kuchyni, aby se z ní za několik minut vynořila se slánkou, lžičkou a talířkem, po kterém se sem tam kutálela tři vejce.

Položila ho před taťku a ...čert ví, který rarach ho pořouknul. Ani nepohnul hlavou, jen po nich zašilhal a suše prohlásil „sou natvrdo!“

„Cóó?“ nevěřila mamka svým uším.

„Sou natvrdo!“ zopakoval taťka útočně.

„Ale né, jsou na hniličku, hlídala jsem je...“

„Sou natvrdo“, mlel taťka jako zaseknutý.

„Jak to můžeš říct“, bránila se ukřivděně mamka.

„Se kouknu a vidím.“

„Jó? No, tak se koukej!“

Kdyby taťka teď otočil hlavu, zahlédl by hněv ve tváři své ženy. Kdyby otočil hlavu, mohl by jeho důsledek odvrátit. Možná, kdyby otočil hlavu ještě teď, mohl by jej žloutek minout.

„Lup, lup, lup“, v rychlém sledu mrskla mamka vajíčky o desku stolu „...a jsou na hniličku!“

Teprve nyní k ní taťka otočil hlavu. Po jeho užaslé tváři líně kanulo několik těžkých žlutých kapek. Jednu mamka prstem setřela, olízla a mlaskla.

„Přesně! Na hniličku“.

\*\*\*

Maminka mojí kamarádky se skvěla výbavou podobných ctností, jako ta naše.

Její manžel, pan xy, se vracel domů v teplém letním podvečeru poněkud mrzut, čehož příčinou mohl být, na jeho vkus poněkud unáhleně překotný návrat z pohostinského zařízení pod rodný krov. Nelze říct, že by s tím pocitem nebojoval, nicméně v okamžiku, kdy si spálil ret o horkou polévku, mu dal průchod. Praštil lžící a se slovy „je horká“,

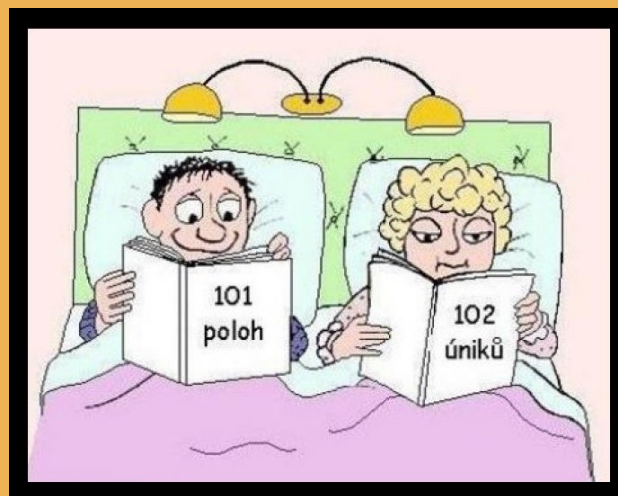
vyhodil talíř z okna, u kterého seděl. Bohužel přesně v té chvíli vcházela jeho žena s druhým chodem.

„Jo, tak pán dneska bude večeřet na zahradě“, uvedla svůj následný atletický výkon a jen tak ode dveří ho vyfikla bez nacvičování na první dobrou.

Vymrštěnou paží udělila talíři směr a ladným pohybem zápěstí rotací. Naložený talíř bezpečně minul spuštěnou čelist pana xy, proplul celou délkou místnosti oknem ven a dekorativně usedl do barevného záhonu překvapených floxů.

Tož tak. Někdo může namítnout, že tohle není vztah, a já přikývnu. Není. Jsou to jen momenty ze vztahu vytržené. Vztah samotný je součtem chvil, které spolu trávíme a jak praví jedno přísloví, nepoznáme se, dokud spolu nesníme putýnku soli.

Doremifa



Zdroj: Internet

### Nelži!

Nech si úsměv,  
gesta značku  
že dotyk sukně je mi přán,  
plivni mi i na žvýkačku  
jen mi nelži, povídám

odvrať rty i líčko blede  
či kam ti ještě pocel dám,  
ruku která, úder svede  
jen mi nelži, povídám

vyčítej mi třísku v oku  
ve vlastním přehlední trám  
cihlu přidej do tlumoku  
jen mi nelži, povídám

kup si parfém, tanga, rtěnku  
kožich ten ti koupím sám  
čekat mě nech v dešti venku  
jen mi nelži, povídám

beru faleš, posměch ženy,  
výtku, starý že jsem krám,  
být ve lži ještě uvězněný...?  
Tak mi nelži, povídám!

JC senior

## Pozvánka do divadla

### Eric-Emanuel Schmidt: Manželské vraždění

Muž a žena...protagonisté těch nejúžasnějších příběhů plných lásky, vášně, obětavosti, ale také zrady, lhovosti či násilí. Muž a žena přicházejí do bytu, on nechápavým pohledem klouže po interiéru, ona s úzkostným očekáváním hledá v jeho očích alespoň záblesk poznání.

Tak začíná herecký koncert Jaroslava Duška v roli spisovatele detektivek Gilla a Nataši Burger jako jeho ženy Lízy. On po úderu do hlavy ztratil paměť, a teď je veden z nemocnice někam, kde to nezná, někým, kdo o sobě tvrdí, že je jeho manželka. Nezbývá mu než se ptát – a pak se rozhodnout, zda jí bude věřit či nikoliv. A tak se ptá – na sebe, na ni, na jejich (údajně) patnáct let trvající manželství. Líza odpovídá – zprvu ochotně, posléze ale se vzrůstající netrpělivostí. Nechce mít doma kohosi, kdo zmateně trčí uprostřed obývacího pokoje jako návštěvník z jiné planety, děsí ji rozpor mezi milovanou známou tvář a myslí, která - odtažitě obezřelá – patří cizinci. Divák přesně postřehne okamžik, kdy si Líza uvědomí, jak svého Gilla získat zpět. Ba co víc, jak získat Gilla, který bude přesně vyhovovat jejím představám. A tak při manželově otázce: Pověď mi o mně – jaké mám chyby, co rád dělám?, poprvé (a zdaleka ne naposled) zalže. Představa, že tak vnese do manželství, které ji svou všedností začínalo ubíjet, opět novou jiskru a vzrušení, je příliš svůdná, než aby se jí dalo odolat. Může získat partnera, který je takový, jaký mu ona řekne, že je. A zbavit se toho původního, který všechno včetně ní poměřoval jen mírou vlastní spokojenosti, toho, který dokonce napsané knihy věnoval jenom sám sobě. Záhy se však ukazuje, že to až tak snadný úkol nebude. Lásku, již Líza stále k manželovi cítí, jí brání v bezostyšné manipulaci. A s jeho pamětí, jak postupně vychází najevo, to taky zas až tak zlé není. Nakonec přijde zvrat, který předchází děj „nasvítí“ pod úplně jiným úhlem.

Duškův Gilles je na první pohled chladně analytický, poněkud monotónní a chvílemi mentorsky otravný chlapík, neschopný (či spíše neochotný) projevit city, které jeho žena naopak potřebuje k životu jako vzduch a vodu. Líza pláče, křičí, zuřivě manžela tluče polštářem, vyznává se vroucně ze své lásky a zoufale ze své žárlivosti a zranitelnosti. Autor – poněkud schématicky, řekla bych – staví proti sobě racionalitu muže a emocionálnost ženy, aby pak v závěru ukázal, že ve skutečnosti jsou obě pohlaví namixována ze stejných ingrediencí. Liší se jen způsobem, jakým to dávají najevo. Nicméně klade prostřednictvím Lízy a Gilla otázky o životě v páru, které se místy až nepříjemně zarývají pod kůži (a do svědomí). Myslím však, že jejich naléhavost ocení spíš diváci žijící v delším partnerském vztahu. Čerstvě zamilovaný člověk si totiž zpravidla nepřipustí, že by se ony ve hře nastíněné situace mohly někdy přihodit i jemu. Každopádně jde o představení, které stojí za zhlédnutí. Budete z něj odcházet nejspíš lehce dojatí, nepochybně malinko rozesmátí, možná kriticky napružení nebo dokonce sebekriticky zamyšlení. Zcela určitě to ale nebude ztracený čas.

Tessa

## s cizí ženou v cizím pokoji

ona:

on:

lásko moje, už jsem doma...

jak já se na tebe těšil!

lásko, myslíš si, že hřeším

když myslím na tě zas a znova?

jsi celý můj svět!

miláčku, bůh odpustí ti  
pojď, do náruče si tě chytím  
na svého muže zapomeneš hned...  
... záda mě bolí, milá moje  
tak mi je horkou rukou promni...

nic než tohle přání skromný?

... pojď, půjdem spolu do pokoje...

lásko moje, natáhni se

ulevím ti od bolení

jinej mužskej pro mě není

my neusnem a ono rozední se...

kradený chvílky nikdy nejsou fér...

miláčku můj, můžu otázku?  
co když dostanu chuť na lásku?

vždyť jsem tu s tebou, tak si ber!

moment, zamknu, pro jistotu...  
jsem tě chtivý, jsi tak sladká

už zapomenuta je hádka...

miláčku, kde jsi?! nejsi tu...

někde si mě, lásko, chyt!

zoufale si vlasy rvu

má láska je na nedostupném serveru...

miláčku!!! zas spadla síť!

hanelem

## Docela obyčejné ráno

Noc byla dusná a nanicovatá. Zdálo se mi, že jdu vyprahlou krajinou, slunce dopéká poslední zbytky žlutavé řídké trávy a rozpaluje vzduch do nedýchatelná. Nikde nikdo, až najednou se za skaliskem objevila oslice povadlá jako ta tráva, srst pokrytou prachem. Stála uprostřed cesty a žalostně hýkala. Její nářek mě probudil.

Bylo ještě před rozbřeskem, vzduch v ložnici byl stojatý a bylo ho málo. Vedle mě chrápal Asketa ve stálepřítomném pronikavém pachu svého podpaží, na který jsem si nedokázala zvyknout.

Zvuky vycházely z pokoje mého staršího syna Jakuba. Spala dnes u něj jeho Sexbomba, aby ji utěšil, že se nedostala na vysokou. On se dostal.

Uvědomila jsem si, že jsem včera v tom zmatku zase něco nezvládla. Benjamín si jde dnes pro vysvědčení a já jsem nekoupila kytku pro učitelku. Bylo jasné, že už neusnu. Vstala jsem, natáhla na sebe župan, napila se vody a chvíli bloumala po bytě neschopná se po čtyřech hodinách spánku vzpamatovat. Pak jsem si vzpomněla, že mi na zahrádce kvete pár voňavých karafiátků. Venku bylo příjemněji. Začínalo svítat. Natrhala jsem karafiáty a přidala k nim listy kosatce a srdcovky. Byla to hezká kytky. Hned jsem se cítila líp.

Zacvičila jsem si a pak zaklepla na dveře Jakubova pokoje. Musí vstávat, za chvíli tu bude sanitka, která ho poveze do Brna na chemoterapii. Byl nevyspalý, a večer se zapomněl sbalit. Není divu, takové utěšování blondřaté deprese je v jeho zdravotním stavu dost náročná věc. Rychle jsem snášela do tašky čisté pyžamo, pantofle, kapesníky, léky... V půl sedmé zazvonil saniták. Jakub mi dal rychle pusy na tvář. „Přijedeš?“ zeptal se a měl přesně stejný výraz jako před patnácti lety, když mu měli operovat mandle. „To víš, že jo,“ pohladila jsem ho. Věděla jsem, že Sexbomba nepřijede, protože ji nemocniční prostředí deprimuje.

To už byl čas vzbudit Benjamína. „To budeš koukat, jakou krásnou kytku máš pro paní učitelku,“ pokoušela jsem se mu vyrobit optimistické ráno. Jako vždy marně.

„Béééé!“ posadil se na posteli a mnul si oči, jako kdyby si je chtěl rozmáčkat na kaši. „Co je?“ snažila jsem se neztratit glanc. „Nemůžu otevřít oči,“ bulel vztekle a nepřestával se svým masochismem. „Po kom to má?“ začala jsem v duchu ztrácet hlavu. Ale na to bylo ještě brzy. Musím nějak vydržet fungovat až do večera.

„Snad si tohle mimino nechce jít pro vysvědčení do třetí třídy?“ podivila jsem se. „Já nejsem mimino!“ zavřískal. „Tak se tak nechovej a dej se do oblékání,“ zavelela jsem a šla chystat snídani. Aspoň že se mi ho podařilo celkem rychle zpacifikovat, jindy to bývá horší. Z otevřených dveří ložnice se ozývalo hekání. Asketa vstával. Bledý jako smrt se ploužil do koupelny a snažil se tam vzít s sebou poslední zbytky mého optimismu. Nedám se, rozhodla jsem se. Postavila jsem na vařič mléko na kaši a zjistila, že je plný odpadkový koš.

Moje snaha, aby se Asketa aspoň minimálně podílel na domácích pracích, soustavně selhávala. Marně jsem argumentovala, že jeho otec vynáší odpadky, luxuje, chodí nakupovat, myje nádoby, dělá poskoka při vaření, čistí boty nejen sobě, ale i své modle – mé tchýni... ve výčtu by se dalo pokračovat dlouho a stejně bych si na všechno nevzpomněla. Mám smůlu, Asketa je guru po mamince.

Za chvíli přijedou popeláři a dnešní odpadky budou páchnout před domem v popelnici celý týden. Popadla jsem koš a běžela

ze schodů. Popelnice byla poloprázdná. Hnijící brambory ze sklepa tam nebyly. Do schodů se mé tempo ještě vystupňovalo, když jsem si vzpomněla na mléko na vařiči. Pozdě. Na zbytky mého optimismu teď navíc dorážel pronikavý zápach z mléka připáleného na plotýnce.

„Tys nevyňosil brambory ze sklepa do popelnice?“ ptám se už vztekle, protože nesnáším ten pronikavě vlezlý puch připáleného mléka. To bude trvat, než to vyčichne.

„Já jsem na to včera zapomněl,“ odušil bezbarvě Asketa a zastavil své silně zpomalené pohyby úplně. „Včera!“ syknu, „už ti to připomínám víc jak měsíc!“

Naposledy jsem mu to připomínala včera večer a on vzdychl a vydal se ze schodů. „Konečně,“ oddechla jsem si v duchu a ztratila ostražitost. Ale až do sklepa zřejmě nedošel. Místo toho se jako obvykle stavil u své maminky a hleděli si dlouze z očí do očí.

Stojí mi v cestě, ještě když už nesu Benjamínovi na stůl nově uvařenou kaši. Celou dobu mě pozoruje pohledem hada, co zírám na kořist. Víím, jaký trest mě čeká za to, že jsem si dovolila ho kritizovat. Nejdřív mě bude několik dnů ignorovat a v mé přítomnosti nepřírozně laškovat s kýmkoli, kdo se namane. Pak přijde zdoluhavé mnohahodinové kázání, které skončí teprve, až budu vydeptaná k smrti. Pak mi milostivě odpustí a po týdnech sexuálního půstu mně dopřeje svůj křečovitě tragický koitus. Udělalo se mi z příštích pár dnů zle.

„Pročpak's plakal, Benjamínku?“ ptá se Asketa žalostným hlasem a Benjamín zase začíná natahovat. Raději se seberu a jdu rychle vynášet ze sklepa hnijící brambory. Vybírám je z bedny do kbelíku, bednu pak budu muset vydrhnout.

Když vytáhnu plný kbelík do schodů ze sklepa, zastoupí mi Asketa cestu a trpitelsky kbelík přebírá. Za těch pár kroků, které zbývají k popelnici, si o něj zašpiní své bílé kalhoty. Je znechucený, že se „kvůli mně“ musí jít převléknout. Já ty kalhoty budu muset vyprat a vyžehlit, ale nemůžu si dovolit být znechucená už takhle brzy poránu. Snažím se mu klidit z cesty, jen už aby vypadl a neotravoval tu vzduch. Ale nemám štěstí. „Ty chceš vážně odpoledne odjet?“ ptá se žalostně a přísně zároveň. Jeho pohled by propálil olověnou desku.

„Víš, že mě tam Jakub moc potřebuje, je to už poslední chemoterapie,“ říkám klidně, protože jsem si jistá, že v tomhle nepodlehnu. Povzdech. „Chtěl jsem zítra pozvat řemeslníky na zahrádku a předtím je potřeba vyplet plevel, aby mohli upravovat terén. Také bude potřeba pro ně připravit jídlo,“ říká vyčítavě.

„Vyplet zahrádku, uvařit řemeslníkům na sobotu, tobě a Benjamínovi na sobotu a neděli, vyprat kalhoty... Nemám ještě přebrat hrách a čočku jako Popelka?“ ptám se, protože víím, že stejně už nemám co ztratit. Aspoň rychleji vypadne. Zase vzdychne a chystá se mě políbit na rozloučenou. Trvá to věčnost, než se jeho voskový obličej přiblíží k mému. Rychle nastavím tvář. Tohle nemá s polibkem nic společného, takhle snad líbá jedině smrt.

Asketa konečně mizí ze scény a já mizím v koupelně, abych se umyla a naházela na sebe šaty. Snídani už nestihnu. Přitom se snažím popohnat Benjamína: „Pospěš, za chvíli nám jede autobus.“

„Musím na velkou,“ odušil klidně Benjamín a rozvážně míří k záchodu. Autobus už nestihneme, no co, pojedou další, přeče se nebudu nervovat. Zapínám mobil. Píp, píp, zapípá nevinně. To se na mou scénu snaží dostat Muž: „Chci tě líbat bez konce,“ zní esemeska. „Proboha, bez kterého?“ odpovídám a konečně se usměju.

Dagmara Benešová



## Markův kulturník

### Zataženo se sluncem na tváři – Marek

Navzdory předpovědi počasí má slunce zatažené rolety. Asi vyspává po flámu, nebo zapomnělo, že se dnes, pátého dubna, čte.

Ani nepohládí paprskem po ránu mostek v Brtnici, ani nepoškrábá záda oprýskaného hradu. Třebíč rozestlala slova. Nespí. Náměstí si již dávno vyčistilo zuby a knihovna se už dokonce oblékla. Napůl slavnostně, napůl obyčejně, po domácku. Na stěnách žije fotografie autora, který tu již není. Za okny obrazy kvetou úsměvem a židle horečnatě přemýšlejí, co ještě nestihly.

I když nesvítlí, bude tu, s námi. Slunko, na vlnách kytary a s dětskou tvář. Ač tisíc paprsků, jediný hlas omámí vzduch kolem. „Tak kde seš, Zbyňku“, volá pódium a ještě si upravuje rozcuchané vlasy.



Třebíč má plno nových výhonků. Je krásné vidět ty pupeny, symboly jara. Nikdo neví, jak a zda-li vůbec jednou vykvetou. Ale je jasné, že pučí. Že mají chuť a vše pulsuje mízou. Benjamínek se roztančil, navzdory všem obavám a strachům. Sálem zašustily listy. Sbírký básní se zavrtěly na pultě a malíř si prohlédl své stopy. Ještě neroztály.



Bylo to před Janou Koubkovou a před Básněmi z Jazzové dásně. Bylo to skloubení mládí Třebíče a rozvahy LitWebu. Zazněl dialog generací, stylů, protikladů i souznění.

Na strunách plynul čas a na plátně kolovala minulost. Jarda s odhodláním to nevzdal a s rozpolceným výrazem ve tváři, Jiří se svou vírou a úsměvem smíření.



Helena Nosková pokynula a brány Ráje se otevřely. Jak jinak se ale dostat k andělům? Marek s Jiřím se bavili – tak jako na ulici, a někde na parapetu se líně protáhla. Báseň.

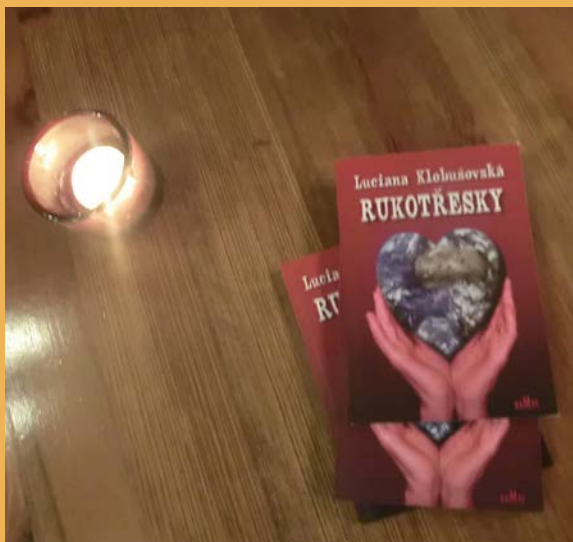
V mezerách mezi slovy se pak usmívala Mirka. Nechala slunce spát. Nebylo ho zapotřebí. Neboť den byl již tak zalitý světlem.



## Nymburkovské setkání s básní

Dne 19. 4. se večer v Nymburku v rámci literárního pořadu Zrcadlení duší sešli autoři básní a hudebníci a posluchači, kteří jsou nedílnou a důležitou složkou každé podobné akce. Podnik Café Society v Kostelní 41 se ukázal být tím pravým místem, kde slova mezi regály s knihami rezonují a odhalují svou duši.

Podařilo se vytvořit atmosféru něčeho, co považují za velmi vzácné. Okna kavárny mrkala a jemně se uculovala, zatímco se stoly a židle naladily na společnou strunu. Žádný tón neznel falešně.



Anna Kaczmarská, David Mareš, Petr Suchan, Luciana Klobušovská, Kamil Marcel Hodáček, Aleš Misař, Jiří Zradička, Maxmilián Hruška, Petr Izák Nejedlý, Marek Řezanka, Jiří Červák – ti všichni vystupovali – a každý po svém doplňovali mozaiku čteného slova a hudby.

Jedním ze zaujatých posluchačů byla i lovecká, dobře rostlá fenka, která zírala, co se to tam na podiu před ní odehrává. Na závěr pořadu přišlo - v duchu motta to nejlepší nakonec – souznění venkovní tmy a vnitřního světla – tam někde v srdcích, souznění kostelních zvonů a hang drumu v podání Jirky Šámala. „Ještě jednu, ještě jednu“, skandovalo nadšené publikum a noc se nahnula přes kostelní věž, aby lépe slyšela. Jen tak tak potlačovala slzu dojetí.

Je dobře, že se podobné akce konají. Bez záře reflektorů, bez obřích reklam a houfu sponzorů. Bez front snobů, kterým nejde o to něco prožít, ale být viděn na prestižní akci.

Je dobře, že ještě lze potkat báseň – úplně v civilu, rozčuchanou a nenalíčenou.

## Česká báseň stále žije...

Dne 16. 4. byl na půdě pražského Klementina pod patronací Národní knihovny ČR veřejnosti předložen kroužkový sešit, v němž jsou otištěny soutěžní příspěvky v rámci celostátní akce nazvané O českou báseň roku 2014. Akci dlouhodobě zaštiťuje literární sdružení Vzдорospolek, jehož jednatelem a výraznou osobností je Vlastimil Hloupy.

V kroužkovém sešitě jsou otištěny básně 38 autorů (v plném znění). Tyto básně prošly odbornou porotou a soutěží o přízeň čtenářů. Důležitá je zde anonymita autorů, aby hlasující nemohli být ovlivňováni případnými sympatiemi či antipatiemi k těm, kteří díla stvořili. Básně zbylých 64 autorů, které přes porotu do hlavní části neprošly, soupeří o přízeň čtenářů v tzv. druhém sledu v podobě krátkých výňatků. Aneb i malá část básně může být básní novou, může oslovit.

Básně budou doplněny obrázky od různých malířů a grafiků – a každý autor si může vybrat ze tří různých maleb. Slova a obrazy – tak vzniká nová dimenze prožitku – a tuto symbiózu je třeba ocenit.

Nutno dodat, že výsledný sborník Pár střípků vyjde již pojedenaťcté – a že každým rokem prochází určitou inovací. Je potěšující, že kvalita děl se rok od roku zvedá a nezbývá než doufat, že si najde cestu ke čtenářům, o něž jde v první řadě. Není ani tak důležité, kdo dostane nejvíce hlasů, kdo bude první, ale rozhodující je, aby byl navázán dialog mezi čtenářem a básníkem. Aby i čtenář měl příležitost říct, co se mu líbí. Není nad upřímnost dítěte, jež v Andersenově Císařových nových šatech zvolá: „Císař je nahý“.

Ano, názor odborné poroty je jistě cenný, ale stejně tak je cenný i pohled laické veřejnosti.

K vyhlášení vítězů a odkrytí jejich identity dojde v sobotu 18. října 2014 v rámci Knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě. Tam současně proběhne křest ročenky Pár střípků 2014. V ní se objeví výsledky obou soutěžních rovin a básně, úryvky básní ve druhém sledu i kresby již budou ozdobeny jmény svých autorů. Každá báseň bude navíc doplněna obrázkem ušitým tzv. na míru. Letos se zapojí 12 různých výtvarníků.

Půda Klementina dodala „České básni“ (kam samozřejmě spadá i tvorba moravských a slezských autorů) nový rozměr. Bylo příjemné vidět kroužkové sešity na starodávném dřevěném stole, kochat se nástrojnými malbou a užívat si vyřezávaných ornamentů na dřevěných dveřích.

Vlastimil Hloupy nastínil nejdůležitější body svého projektu. Jeho snahou je, aby se básníci přiblížili co nejvíce těm, kteří sami třeba vůbec neveršují ani jinak netvoří, ale rádi si něco přečtou. Aby čtenář nebyl jenom pasivní, ale aby byl svým způsobem do tvorby vtažen. Aby jeho hlas získal na významu. Aby byl slyšet.

Obětuje tomuto projektu již řadu let spoustu času i finančních prostředků. Není to pro něho zisková činnost, spíše naopak. Aspoň, co se finančních prostředků týče. Ale přináší mu radost, že může věřit. Věřit, že si básně současných tvůrců k ostatním lidem cestu najdou a že jeho snažení má smysl.

*Slovo i foto: Marek*

## MAMOTOM

Když mi našli v prsu podivný útvar, který tam nemá co pohledávat a řekli, že musím za dva týdny na mamotomické vyšetření, zůstala jsem klidná.

Mamotom, mamotom, mamotom... zkuste si to slovo přeříkávat mumlavým hlasem stále dokola. Je to k smíchu, co? Zvlášť, když zrychlujete tempo.

Rozhodně ale není k popukání představa, že mi naříznou pravý prs (i když jen málo!) a řezem vpíchnou tlustou jehlu s rotačním koncem, který vyrve vzorek podezřelé tkáně. Rozhodně mě ta představa neukolébávala do příjemného spánku, když mi večer v posteli vytanula na mysl. Vedle ležel Asketa, nakysle páchl, chrápal a neprojevoval o mě ani ten nejmenší zájem.

Jak dny ubíhaly, začala jsem přemýšlet o tom, co by, kdyby... Co by bylo s Benjaminským, který ještě není schopný sám fungovat? Co kytky na zahrádce? Kdo by pral špinavé prádlo? A kdo by chystal žrádlo pro psa?

Jednou jsem dokonce propadla slabosti a jemně naznačila Asketovi něco o svých obavách. Dostalo se mi odpovědi, že jeho odpoledne začalo bolet břicho a ještě to nepřešlo. Jednu věc jsem věděla jistě: nechci, aby mě do nemocnice vezl on.

V poslední době je navíc Asketa přímo nesnesitelný řidič. Je nervózní, vjíždí do protisměru, bloudí a zuří a našťavaně pomlaskává. Jeho zatvrzele trpělivý výraz dává tušit, že ho ještě před koncem cesty raní mrtvice a já se zabiju s ním v našem přestárlém fordovi z třetí ruky, což pro mě bude spravedlivý trest.

Moje mladší sestra Sára si naopak řízení užívá. Navíc si toho máme hodně co říct a cesta nám vždycky při sesterském klábosení rychle uteče. Když se dozvěděla, jak na tom jsem, nabídla se, že mě na vyšetření doveze. No schválně, koho byste si vybrali vy, aby vás dovezl na mamotom? Mamotom, mamotom, mamotom...

Ještě den před zákrokem jsem si nebyla jistá, zda ho budu absolvovat jako vdaná žena nebo už jako vdova. Asketovi bylo zle, potácel se, zachytával se zdí a tvářil se, že rána nedožije. Jestli si myslíte, že jsem cynický sobec, zůstaňte v klidu. Jsou to totiž jeho každodenní rituály, které s ním sdílím už patnáct let. Po svatbě jsem ho opečovávala, běhala s jeho nesnesitelnou bolestí hlavy po doktorech a léčiteli, ale po dvou letech jsem otěhotněla s Benjaminským, a nastaly mi jiné starosti. Ukázalo se, že jeho stále avizovaný skon ještě nějakou tu chvíli počká. Domluvila jsem se se Sárou, že v pátek ráno přijedu autobusem k ní a pak budeme jejím autem pokračovat do fakultní nemocnice. Musela jsem vstávat v pět. Kdyby mě vezl z domova milující manžel, nebo kdyby dovolil, abych řídila „jeho“ auto, stačilo by v sedm.

Ještě před pátou jsem zaklapla budík a vyplížila se z ložnice jako myška, abych trpícího nerušila. Za chvíli se však Asketa mátožně přištrachal do koupelny a evidentně posbíral poslední síly, aby učinil závažné prohlášení: „Myslím, že bych mohl jet.“ Bylo to jako blesk z čistého nebe a mně se rozklepala kolena.

„Víš, já dnes výjimečně potřebuju morální podporu a ne se ještě nervovat, zda vůbec do nemocnice dojedem,“ vysvětlovala jsem mu. Uraženě se vrátil do postele. Po půlhodině, když jsem v kuchyni dopíjela kávu, se objevil znovu. Posadil se proti mně a hypnotizoval mě pohledem. Rozhodla jsem se raději vylít zbytek kávy do dřezu. Po nekonečné minutě ticha se zeptal mých zad, která jsem nastavila, jak jsem alibisticky myla nádoby: „Nemám tedy jet?“

„Ne.“ odušila jsem a soustředila se na to, že za pět minut už budu venku na čerstvém vzduchu. Paradoxně jsem se těšila.

Vzdychl a opět se odplížil do ložnice. Ten den byl Asketa mimořádně hovorný. Dvě věty, to se někdy nepoštěstí ani za celý dlouhý den.

Vyšla jsem z domu a pocítila úlevu, že se odsud vzdaluju. Úporně jsem vytěsňovala myšlenku na cíl své cesty. Ostatně, mezitím se ještě můžu těšit na svou mladší sestřičku, nevidáme se moc často. Celou cestu si budeme povídat o svých ratolestech, no a pak nepříjemná chvílka a už se budu moct těšit z toho, že to mám za sebou.

Do scénáře se mi vloudila ještě vsuvka, když jsem na autobusovém nádraží musela na záchod. To ty nervy. Taky zbožňujete, když je hned u vchodu obří zásobník na toaletní papír společný pro všechny kabinky? Obvykle si nakřečuju dost, takže plýtvám. Ale někdy se nezadaří. A toho rána byla situace přímo kritická. Byla jsem nucená si provizorně natáhnout kalhoty tak šikovně, abych si je neznečistila a přitom nebyla neoblečená. Naštěstí bylo brzy a byla jsem v tu chvíli jediná návštěvnice veřejného WC. Pomalými neohrabanými krůčky jsem se šinula k zásobníku. Toaletář (v té chvíli jsem ho v duchu nazývala hajzldědkem) mě zvědavě sledoval svým okénkem. „Musím si dát nášup,“ usmála jsem se na něj křečovitě, když jsem odmotávala další dávku toaletního papíru, a on šibalsky zamrkal. Když jsem byla za chvíli nucená akci zopakovat, raději jsem ho ignorovala. Na komentář bych se už nezmohla a svaly v obličejí by už asi úsměv taky nevyploudily. Autobus jsem naštěstí stihla.

Pak už vše probíhalo podle plánu. Než jsme se Sárou probraly našich šest dětí, byly jsme v Brně. Doktor, který mi dělal zákrok, zavtipkoval, že jsem ten den jeho jubilejní – desátá. Dalo se to vydržet. Sáru to myslím vzalo víc než mě, protože já jsem byla po sedativech utlumená. Než mě dovezla domů, volal jí celkem čtyřikrát manžel a ptal se, jak vše probíhá a zda je v pohodě. Nebyla. Ani já ne, ale snažila jsem se jí to nedělat těžší. Asketa nezavolal ani jednou.

Celý víkend jsem měla alibi pro lenošení. Poprvé v životě jsem měla malá prsa, protože úpěla pod tlakovým obvazem. Rozhodla jsem se, že než si vyrábět hezkou postavu tímto způsobem, raději zůstanu i nadále u svých XL. Ostatně, jsou důležitější věci.

Histologie měla být hotová za dva týdny, v pátek třináctého. Sára mě zapříisahala, ať tam, proboha, jedu jiný den. Bylo mně jí líto a tak jsem slíbila, že o tom budu uvažovat. Po dvou dnech jsem se dočkala vysvobození z tlakového obvazu, takže jsem mohla sledovat, jak můj prs mění barvy: z ošklivě fialově černé na temně modrou, později modrozelenou. Když jsem se dopracovala k zelenožluté, byl pátek třináctého.

„Nechceš, abych tam jel s tebou?“, zeptal se večer předtím Asketa. „Proč?“ odpověděla jsem otázkou. „Můžu jet klidně vlakem, teď už mě nebudou přece nic zvláštního dělat. Je to jenom kontrola.“

„Já myslím kvůli tomu sdělení, jak dopadla histologie. Co když to dopadlo špatně?“ staral se ohleduplně. Nikdy nepochopí, že pro mě existuje ještě jedna horší varianta: že by to dopadlo špatně a on byl u toho.

„Nejsem slabá povaha,“ odušila jsem „a navíc jsem přesvědčená, že to bude v pořádku.“

„No, já nevím,“ radil „myslím, že by bylo lepší připravit se na nejhorší, pak bys mohla být aspoň příjemně překvapená.“

„Díky za radu,“ řekla jsem a využila záchodového azylu. Počkala jsem tam, dokud nevezl do postele a šla jsem si ještě chvíli číst. Knížku povídek o tvrdých životních zkouškách mi dala kamarádka. Její četba mě ujistila, že se mám báječně a nemám si naprosto na co stěžovat. Tahle moje epizodka byla muška. Ostatně přežila jsem daleko horší životní zkoušky.

Když jsem se ráno chystala na vlak, vynořil se z ložnice Asketa, rozhodnutý doprovodit mě na nádraží. Jeho podpora spočívala v tom, že šel mlčky vedle mě a na jeho výrazu bylo znát, jak hrdinsky překonává svou nelidskou bolest hlavy. Na nádraží mě upřeně sledoval a po dlouhé době přerušil nesnesitelné mlčení ještě nesnesitelnější otázkou: „Na co myslíš?“ Za nic na světě bych mu to byla neřekla nejen v tu chvíli, ale vůbec nikdy.

Když se s někým milujete, sdělujete si své myšlenky spontánně, sdílíte je spolu proto, že vás to těší a že to prostě potřebujete. V lásce to tak funguje. Je to něco jiného, než když vás tou otázkou někdo kontroluje, zda nemyslíte na něco nepatřičného, za co byste se měli stydět. Svoje myšlenky a pocity nesděluju Asketovi už dávno, protože jsem se ve své prvotní zamilovanosti čím dál bolestněji přesvědčovala, že ho naprosto nezajímají. Asketa nic necítil, byl naprosto neosobní, hnán jakousi impotentní snahou po strojové dokonalosti prostě všech opovržených emocí. A já jsem emocemi nabitá k prasknutí. Osvobodila jsem se od Askety tím, že se za své city už dávno nestydím.

Konečně přijel vlak a já mohla po formální puse nastoupit. Asketa prkenně setrval na perónu, dokud se vlak nerozjel. V tu chvíli jsem věděla, že nejhorší mám za sebou. Cítila jsem se skvěle a svobodně jako vždycky, když mizím z jeho dosahu. Jaksi se mi nedařilo připravit se na nejhorší jenom proto, abych pak mohla být příjemně překvapená.

Raději jsem myslela na svou sestru Sárú, co si o mě dělá starosti. A taky na svoje tři děti, které si své životní zkoušky musí odžít na vlastní kůži. Pocítila jsem v sobě obrovskou sílu a bylo mi jasné, že mě nějaká pitomá nemoc nemůže dostat.

*Dagmara Benešová*

## Romance o udatném boxerovi a protřelé kočičce

Byl to boxer jak se patří  
hrudník, před nímž každé smek'  
Mladej, každé znal ho na tři  
Říkali mu: zlatej Rek

Ona byla kočka, štíhlá  
Rek si říkal, je to kost  
jen se před ním ladně mihla  
pohled šelmy, chtíč i ctnost

Ona škrábe a on štěká  
divný, brzo tvořej pár  
Je prej na nic apotéka  
když se z nebes nesneš dar

On se k její noze lísá  
o ní by snad ódy psal  
Ona je však pěkná krysa  
která za nos vodí sál

Na myš si s ním často hrává  
před ní nemá žádnou skrýš  
chce svý jistý, chce svý práva  
ona kočka – a on myš

Nudí ji, že všude chodí  
za ní jako věrnej pes  
Když to trvá fúru hodin  
tak jí chybí vzrůšo, stres

Možná se teď pod psa cítí  
v boudě čeká sám a sám  
plně chycen v její síti  
Drápy ho teď rozdrásá

Boxer vyje, boxer sténá  
dostal KO, pravej hák  
Zlé je, když je kočka fena  
již přivábí podvraták

*Marek*

**Chceš-li dobrou ženu, buď  
správným mužem.**

**Goethe**



## Probuzení

Blížila se půlnoc, když odemykal dveře bytu. Únava mu seděla za krkem jako gigantický balvan a oči se mu samy zavíraly, ale den pro něj ještě zdaleka nekončil.

V Jejím pokoji se svítilo. Vždycky se tam touto dobou svítilo, ale on na ty prosklené dveře nezaklepal. Neměl důvod. Domluvili se už dávno, zrušili ložnici a obývací a proměnili je v Jeho a Její pokoj. Ve dvě izolované enklávy, dvě svrchované území. Dva ostrovy, uprostřed kterých namísto majáku pomrkávala obrazovka počítače. Kdyby se uměl modlit, děkoval by každý večer za vynález internetu, za únikovou cestu ze všední do nevšední reality.

Neměl hlad, ale ze zvyku nakoukl do ledničky. Jeho polovina byla prázdná, až na lísteček se známým rukopisem: Plesnivé jídlo do ledničky nepatří! To asi měla na mysli kus tvrdého sýra metamorfovaný v penicilinovou mini plantáž, který se chystal už týden vyhodit do smetí. Nakonec ho vyhodila Ona... no a co? Zavrtěl hlavou nad Jejím zvykem dělat z maličkostí problém a zamířil ke koupelně.

Vtom zaslechl z Jejího pokoje vzlykání. Zarazil se, ale jen na okamžik. Plná vana horké vody bylo to, co teď potřeboval, ne ženský pláč. A krom toho – časy, kdy slzy představovaly zbraň, před níž pokaždé kapituloval, ty časy byly nenávratně pryč. Ale ona jeho zaváhání stejně nějakým šestým smyslem vycítila.

Náhle stála na prahu s tváří napuchlou pláčem a jemu podvědomě cukly ruce v instinktivním gestu přitisknout ji k sobě a utěšit. Ale byl to jen zlomek sekundy, jen připomínka role, kterou na sebe kdysi tak ochotně bral. Nezeptal se, co jí je. Dobře věděl, že tak přišel o zbytek noci, který hodlal věnovat něčemu úplně jinému.

„Hana...“ vyrážela ze sebe mezi vzlyky, „Hana měla nehodu... Přemek je mrtvý a ona... právě ji mají na sále... kritický stav... víc mi neřekli,“ hlas se jí zlomil. Přitiskla si na tvář promáčený kapesník.

Zastavilo se v něm srdce. Hana? To ne! To ne... prosím...

Věděl, že TEĎ by měl něco udělat, přinejmenším svou ženu obejmout a milosrdně lhát, že všechno zase bude v

pořádku (nebude... už nikdy nebude... jak by mohlo?). Vždyť Hana byla Její jediná sestra, měl by jí tedy pomoci tu bolest nést, sdílet ji s Ní, ale nedokázal to. Jeho vlastní bolest byla příliš silná. Vzhledla k němu a v očích měla jasně vepsané svoje obvyklé: Za to můžeš ty! Popudilo ho to. Za TOHLE tedy opravdu nemohl. Možná by zvládl přimět se k soucitu s Ní, ale teď už nechtěl. Místo do koupelny zamířil do svého pokoje a velice tiše za sebou zavřel dveře. Ty Její naopak práskly, až se panelák otrásl. Pláč vedle zesílil. Ochromeně se posadil na neustlané lůžko a z paměti se mu vynořila vzpomínka na loňský podzim. Trhali jablka.

Přemek odběhl do sklepa pro pivo a Ona rámusila v domě s nádobím, našťvaná, že na ni zbyla práce, kterou od dětství nesnášela. Na chvíli s Hanou osaměli na zahradě.

Každý na jednom žebříku zbavovali staříčkou jabloň sladce vonícího břemene. Hana si pobrukovala a láskyplně ukládala zralé plody do košíku. Vypadalo to jako nějaký obřad. Kradmo ji pozoroval a pak mu zničehonic vyklouzlo:

„Nevím, kam jsem dal tenkrát oči. Měl jsem si vzít tebe, ne Táňu.“ Hana strnula uprostřed pohybu. S jablkem v ruce vypadala jako Eva, zvažující sílu pokušení. Až se musel pousmát.

„Ty sis neměl brát nikoho,“ řekla a on cítil, že nežertuje. „Ty totiž nejsi muž stvořený pro manželství.“

Úsměv mu zmizel z tváře. „Proč myslíš? Nebo si snad Táňa na mě stěžovala?“

„To nemusela. Mám oči a umím je používat. Jste oba jako z ledu, nic už mezi vámi není. Nic. Žádná jiskra.“ To, co jemu posledních pár let pomalu docházelo, dokázala Hana vyhmátnout lehce a s jistotou. I tak to zabořilo. Pokrčil rameny a snažil se, aby to vypadalo ledabyle.

„Co naděláš? Sex po dvaceti letech manželství už holt není to, co býval.“

„Jenže já jsem nemluvila o sexu,“ řekla mrazivě. Slezla dolů, popadla plný koš a vlekla ho k domu. Nepomohl jí. Trčel na žebříku a přemýšlel, o čem to teda sakra vlastně mluvila.

Ještě téhož dne mu to konečně došlo. Bylo pozdní odpoledne, když se

shromáždili kolem grilu, kde se dopékala kuřecí stehna. Stál opodál s lahví piva v ruce, zatímco Přemek se zasmušilým výrazem bernardýna obracel syčící maso. Táňa s Hanou chystaly salát a něco si u toho špítaly. Žádné dvě sestry nemohly být rozdílnější než ony. Jedna štíhlá, s průsvitnou pletí a světlými vlasy, stočenými do uzlu, jenž se zdál příliš těžký pro její útlou šíji. Vypadala křehce jako porcelánová panenka a vzbuzovala v mužích bezděčnou touhu ochraňovat ji a opéčovat. V něm taky – kdysi. Bezradná, bezmocná, sama proti celému zlému světu. Kráska v nesnážích, nejstarší ženský trik na světě. Dnes už by nenaletěl. Dnes už věděl, že to křehké a průzračné v Ní je ve skutečnosti velice chladné, velice pevné a zcela nerozbitné sklo. Narozdíl od své sestry stála Hana oběma nohama pevně na zemi, a to doslova, jako by z ní přímo vyrůstala. Malá, baculatá, s opálenými tvářemi a krátkou kšticí, která se neúnavně stavěla na odpor jakémukoliv úsilí kadeřnic. Za nehty mívala proužek špíny od věčného hrabání se v záhonech, ale nosila je se stejnou samozřejmostí jako obnošené džínsy s okraji rozcupovanými od zubů jejich čtyřměsíčního foxteriéra. Nebyla to žena, s níž by se člověk mohl blýsknout na večírku v nóbl restauraci, ale měla v sobě cosi... co Táně chybělo. A on najednou pochopil, co myslela tou jiskrou.

Hanino manželství bylo jen o rok kratší, ale když sledoval její neverbální komunikaci s Přemkem, pohledy i letmé dotyky, jež si téměř bezděčně vyměňovali při společné práci, přímo cítil sounáležitost, která z obou vyzařovala. Aniž si to uvědomovali, jeden dokončoval větu druhého a o spoustě věcí vůbec nemluvili, protože prostě mysleli v danou chvíli na totéž. Byli jako ženská a mužská polovina jedné jediné společné bytosti. Zhluboka si musel loknout piva, aby zahnal nečekané palčivé sevření v útrokách. Byla v něm žárlivost, lítost a taky touha prožívat totéž – a s toutéž ženou. Do prčic, přece nemůžu milovat vlastní švagrovou! pomyslel si a v duchu zároveň věděl, že může. Že přesně tohle už léta dělá. Proto sem tak rád jezdil – ne aby vypadl z paneláku na čerstvý vzduch, jak vždycky tvrdil. Přitahovala ho sem atmosféra pohody, možnost vyřadit se

s oběma synovci a dát jim, co nedal dětem, které neměl, užít si blaženého nepořádku, který s sebou život na venkově přináší. Tady se neřešily zablácené boty a leštění nábytku nikdy nebylo na pořadu dne. Jediné, co Hana leštila, byly hladké tvářičky právě sklizených jablek. Přitahovala ho sem – aniž to tušila – ona sama.

A teď ležela v ostrém světle reflektorů, ne víc než ranec zpřelámaných kostí, kterému se chirurgové snažili navrátit lidskou podobu – a on šlel při pomýšlení, že by ji mohl ztratit. Přepych pláče si dovolit nemohl, a tak udělal to jediné, co mu dlouhé roky pomáhalo. Usedl k počítači, spustil QIP a doufal, že na druhé straně najde někoho, kdo bude ochoten mu naslouchat.

Ráno byl vyčerpaný k smrti, ale naprosto klidný a smířený s nejhorším. Při snídani jí navrhl, že ji doprovodí do nemocnice. Neodmítla, naopak. Možná přece jen není tak silná, jak si myslel.

Na ARO s ní ale nešel. Netoužil vidět Hanu prošpikovanou hadičkami. Postával ha chodbě, vdechoval vlezlý pach dezinfekce a netečně zíral na barevné stěny, které se marně snažily zastírat všudypřítomnost smrti. Když vyšla ven, byla ještě bledší než obvykle, ale ve tváři měla naději. Hana bude žít.

„Jdu domů,“ řekla. „Vzala jsem si dovolenou.“

„Jo, to chápu. Já jedu do práce. Někdo musí vydělávat.“

„Na co si to tu hraješ?“ vyjela. „Přemek je mrtvý, Hana po operaci, ale ty nemyslíš na nic jiného než tu svou pitomou práci!“

„Která nás živí,“ připomněl jí. „Oba.“

„Ty bys šel klidně do práce, i kdybych na Hanině místě ležela já, že jo? Práce... práce... práce... pak tvoje zájmy a někde daleko teprve já!“

Už je to tu zas, pomyslel si. Teď mu vyčte všechny ty hodiny, kdy Ona byla sama, zatímco on pracoval nebo se flákal bůhvíkde a bůhví s kým. Říkal si, že tohle všechno už mají za sebou, ale jak vidno, domnělé křivdy hnisají stejně dlouho a stejně hluboce jako ty skutečné. Propánaboha, Ona má všechno – jen pro sebe celý svůj plat, svůj počítač, svoji svobodu – tak by sakra ještě chtěla?

Tebe, ozval se nesmělý hlásek kdesi v jeho mysli, chtěla by, abys ji pustil k sobě, do svého světa. Abys ji přestal vnímat jako přítěž, jako někoho, kdo tě

jen potřebuje a využívá. Chtěla by, abys aspoň jednou v životě potřeboval ty ji.

Blbost, té jde jenom o prachy a pohodlný život, okřikl ten hlas neurvale. Tušil, že kdyby mu naslouchal jen o chvíli déle, možná by se o sobě dozvěděl věci, které by se mu vůbec nelíbily.

Neodpověděl své ženě, otočil se na patě a vyběhl ven, jako by za ním hořelo. Když se před půlnocí vrátil domů, v Jejím pokoji byla tma. Hanu uviděl až po čtrnácti dnech, to už ji přeložili na dvoulůžkový pokoj. Druhá postel byla zatím prázdná, ale to jí nevadilo. Chtěla být jen se svými myšlenkami. Přišel sám, až v podvečer, kdy se horečný tep nemocnice pomalu zklidňoval.

„Ahoj,“ řekl a zoufale se přitom snažil zamaskovat své zděšení. Před ním ležela úplně jiná žena, než znal. Ale nebyly to dlahy, obvazy, ani žlutnoucí podlitiny, co z ní učinilo neznámou cizí bytost. Byla to prázdnota v jejích očích. Připomínaly dvě bezedné vyschlé studny. Už to věděla. S Přemkem ji opustilo cosi podstatného. Aura, která jí vždy obklopovala, pohasla. Proměnila se v pouhou skořápku, které chybí jádro.

Sevřelo se mu srdce. Přitáhl si židli k lůžku a posadil se.

„Ahoj,“ odpověděla a pokusila se pousmát. Nevěděl, co říct, napadaly ho jen samé banality, odkoukané z amerických filmů. Blbé, hluché, nic neříkající fráze. Vzal její ruku do svých a místo povzbudivých tlachů řekl prostě: „Miluju tě.“

Odvrátila hlavu.

Když se na něj znovu podívala, zdálo se mu, že na dně těch očí zahlédl slabou jiskru zájmu.

„To sis vybral fakt pravou chvíli k vyznání lásky. Ale nevadí. Aspoň bude mezi námi jasno...“

„... Je mi strašně líto,“ skočil jí do řeči, „že Přemek...“ polkl, „tu už není, ale nemusíš mít obavy. Postarám se o tebe. Kluci jsou už velcí...“

„...Co kdybys mě nechal domluvit?“ přerušila jeho tirádu.

„Promiň.“

„Já... nepochybuju, že se postaráš. Dokonce i tehdy, když nebudu chtít. To je tvoje, řekla bych, životní úloha. Postavil ses do role ochránce a obstaravatele, protože potřebuješ mít věci pod kontrolou. Protože jen tak má tvůj svět řád. Potřebuješ stát dost vysoko, aby ti, o které se staráš, na

tebe nedosáhli, nemohli se tě dotknout, nemohli požadovat to, co ty jim ve skutečnosti nejsi ochoten dát. Něco z tebe samotného...“

„To není pravda,“ přerušil ji. „Tobě se dám klidně celý. Miluju tě...“

„...jako Táňu?“

„Ne. K té necítím už dávno nic. Promarnila svou příležitost...“

„... kterou jsi jí ovšem nikdy nedal...“

„Nechci se hádat,“ řekl prosebně. „Ne tady, ne teď. Nikdy. Já vím, zastáváš se jí, protože je to tvoje sestra...“

„...a tvoje žena.“

„Brzo nebude. Rozvedu se.“

„Kvůli mně?“

„Kvůli tobě.“

„Ty mě ale vůbec neposloucháš,“ povzdychla si. „Podal bys mi, prosím, vodu?“ Nějak mi vyschlo v krku.“ Napila se a pokračovala:

„Já nepotřebuju ochránce ani obstaravatele. A milence už vůbec ne. Přemek byl jediný chlap, kterého jsem kdy milovala. A budu pořád – to se nezmění. Dokonce ani tehdy ne, i kdyby ses změnil ty. Rozumíš mi?“ Nerozuměl. Nechtěl rozumět. Nabídl jí lásku, pomoc a péči – a ona odmítla. Možná to úspěchal. Nevadí, on klidně počká. Měsíc, rok, co na tom záleží. A postará se o ni – i kdyby sama nechtěla, jak před chvílí jasnozřivě řekla.

„Rozumíš mi?“ opakovala, ale dočkala se jen váhavého přikývnutí. „A jestli ještě přijdeš, tak jako manžel mé sestry a kamarád – anebo nechod radši vůbec.“

„Jsem unavená,“ dodala, „chtěla bych spát.“

„Jasně... už stejně musím,“ začal se zvedat.

Současně se otevřely dveře, dovnitř vjel vozík s léky a za ním tmavovlasá zdravotní sestra. Někoho mu připomínala, ale nedokázal si vybavit žádné jméno. Střelil pohledem po její jmenovce, ale ona byla rychlejší. Určitě měla lepší paměť.

„No páni, co ty tady děláš?“ spráskla ruce.

„Jano?“

„No to je dost, já myslela, že mě přehlídneš jako lány! To už je let, co jsme se neviděli!“

Přesně čtvrt století, kdy se za nimi zavřely dveře základní školy. Jana Urbanová. Sedávala před ním v první lavici a občas mu posílala při písenských taháky. Bylo příjemné zjistit, že ještě není úplný sklerotik. Na Hanině nočním stolku přistála hrst

barevných tablet. Zavřela oči v předstíraném spánku. Nechtěla vědět, co si ti dva povídají. Jak svého švagra znala, pozve tu ženskou na kávu nebo na skleničku. Byla rozvedená, což Hana věděla, ale on ne. No co, zjistí to jistě co nevidět. Co bude následovat pak, si dokázala domyslet. Alespoň tak to tvrdila Táňa a ona neměla důvod nevěřit vlastní sestře.

Ještě než dveře pokoje zaklaply, zaslechla: „Můžu na tebe počkat po službě? Zajdem na kafe...“

Hana se unaveně pousmála. Ani ne pět minut poté, co mi tady vyznal lásku... možná Táňa měla přece jen pravdu, když tvrdila, že je děvkař. Tentokrát měla noc svou půlku už dávno za sebou, když vsunoval nehlučně klíč do zámku. Panelák jako obludné zvíře oddechoval desítkami hrdel a ve spánku se neklidně převaloval. Jakoby tušil, co přijde. Tentokrát ho dveře dovnitř nepustily. Zámek byl nedostupnou pevností, z druhé strany zatarasenou Jejím klíčem. Stiskl tedy tlačítko zvonku – jednou, dvakrát, třikrát. Čekal, ale z hloubi bytu se nic neozývalo. Uvědomil si, že, když na parkovišti vzhledl k oknům svého bytu, byla všechna tmavá. Přesto ale cítil (ne – věděl to), že Ona nespí, že čeká – možná jen pár kroků od něj v temnotě předsíně -, že čeká na to, jak se on zachová. Bylo to jako rána mezi oči. Nebral jí Její svobodu, ale Ona mu teď vzala tu jeho. Netlačil se na Její ostrov, ale Ona mu na ten jeho zabránila vstoupit. V okamžiku, kdy se rozhodoval, jestli začne do dveří tlouct nebo rovnou kopat, v tom kratičkém záblesku milisekundy objevil pravdu. Že ona proklamovaná svoboda nebyla po celou dobu ničím jiným než protahovanou agónií jejich vztahu. A že právě nastal čas nechat ho konečně zemřít.

Nakonec neudělal jedno, ani druhé. Přitiskl tvář do škvíry u zárubně a polohlasem (aby sousedé neslyšeli, ale Ona ano) křikl: „Pust mě dovnitř!“ „Ani omylem!“ ozvalo se okamžitě. Mimoděk couvl. Jakoby nenávisť v Jejíh hlase byla kopím, schopným proklát chatrnou dřevotřísku a zabodnout se mu do prsou.

„Hana mi všechno řekla!“

Takže Hana. Věděl, jak jsou si ty dvě blízké, ale netušil, že ho Hana takhle podrazí.

Podraz to byl od tebe a hnusnej, probudil se jeho vnitřní trapič. Vyznávat lásku sestře vlastní

manželky!

„Kušuj,“ zavrčel, ale to už Ona pokračovala:

„Už tě mám plný zuby! Táhni odsud – běž si za tou děvkou ze špitálu!“

„Nemáš mě co vyhazovat, je to můj byt,“ sykl a současně mu spadl kámen ze srdce. Takže jde o to posezení s Janou. Krásně si popovídali, museli dohnat informační deficit těch let, ale rozhodně neměl v úmyslu si s ní něco začít. I když byla už rok rozvedená a tím pádem volná. Jenže to byla Hana teď taky.

Neodpověděl. Na tohle nebylo co říct a kdyby přece, rozhodně neměl v úmyslu řešit na chodbě s nosem přitisknutým k futrům. Vzápětí se ozvala rána. Na vnitřní stranu dveří něco narazilo a s řinkotem dopadlo na podlahu. Jako obvykle – letecká podpora chabých argumentů. Jen doufal, že to něco nebyl jeho počítač. „Copak se to tu děje?“ ozvalo se najednou za jeho zády. Vztekle stiskl zuby. Stařecká nespavost je strašná věc a zvědavost ještě horší.

„Nic se neděje, pane Beránek, zrovna jsem na odchodu.“

„A kampak tak pozdě na noc?“ Do toho ti nic není, dědku. „To víte, práce nepočká.“

„Jo, práce,“ pokýval stařík hlavou, „to znám, taky jsem za mlada...“ Poslední slova už neslyšel. Seběhl těch pár pater jako namydlený blesk. Nastartoval vůz a vyjel nazdařbůh. Svítání ho zastihlo schouleného na sedadle, ztuhlého chladem a s krkem bolavým od nezvyklé polohy. Pracně se vyhrabal z auta.

Stál na lesní cestě a vůbec nic kolem mu nebylo povědomé. Jak vlastně sem dojel, netušil. Den se probouzel. První sluneční paprsky si razily cestu mezi větvemi, jásavě zdraveny ptačím chůrem. Zem hořce a omamně voněla. Zhluboka se nadechl. Byl vyčerpaný, rozbitý jako dětská hračka, na niž šlápla něčí noha, ale v duši měl konečně klid.

Tessa

## Vděčnost

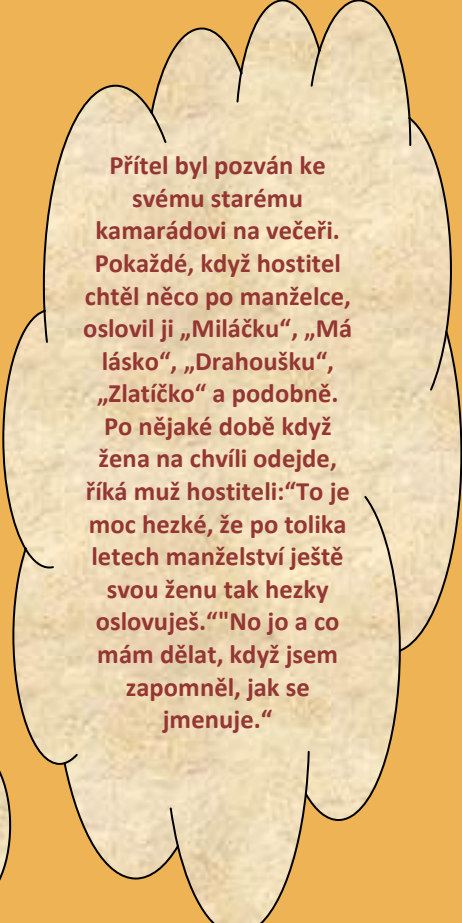
Daruj život, pokrm, lásku noci v stálém prožij bdění i své zdraví polož v sázku štěstí vypros na modlení... Prý povinnost, nic víc to není!

U kolébky zpívej k spánku léta pečuj o vzdělání, nemocem zavírej branku... Těšíš se na vinobraní? Pouhé o něm zbude zdání!

Oči přivři nad drzostí pachut v kávě přísudí, soli, nevídané vítěj hosty, úsměv, ať jde o cokoli vždyť kola pátého máš roli

Rozdej oděv, knihy, pole svatbu plať, věno dej dceři i zbytků zbav se ve stodole Těm však nevyhneš se, kteří že nic už nemáš, neuvěří

JC senior



**Přítel byl pozván ke svému starému kamarádovi na večeři. Pokaždé, když hostitel chtěl něco po manželce, oslovil ji „Miláčku“, „Má lásko“, „Drahoušku“, „Zlatíčko“ a podobně. Po nějaké době když žena na chvíli odejde, říká muž hostiteli: „To je moc hezké, že po tolika letech manželství ještě svou ženu tak hezky oslovuješ.“ „No jo a co mám dělat, když jsem zapomněl, jak se jmenuje.“**

## pro příště...

podal mi hrnek a lžičku  
když snídali jsme spolu  
zběhlý faun a jeho flétna  
u stolu s prchavou dřívotou  
svlékal z listí duši  
pro mé jeviště...

prý pro příště...

*básněnka*



jak se tak plahočím pouští  
a nevysychám dík představám  
o studni a o zahradě

jsi hřebík a šroub v mém těle  
a bolíš mě  
a mučíš  
a možná mě i držíš  
pohromadě

*Doremifa*

## Vzpomínej

barman si už svlékl vestu  
poslední si sklenku dej,  
spleť uliček patří k městu  
kde bydlíme, vzpomínej

radnice, jsme na náměstí  
byl to tenkrát "happy day"  
i neznámí nám přáli štěstí,  
zastav se a vzpomínej

z kašny jak jsme vino pili,  
že jsem nějak mimo děj?  
starý hotel zateplili  
býval modrý? vzpomínej

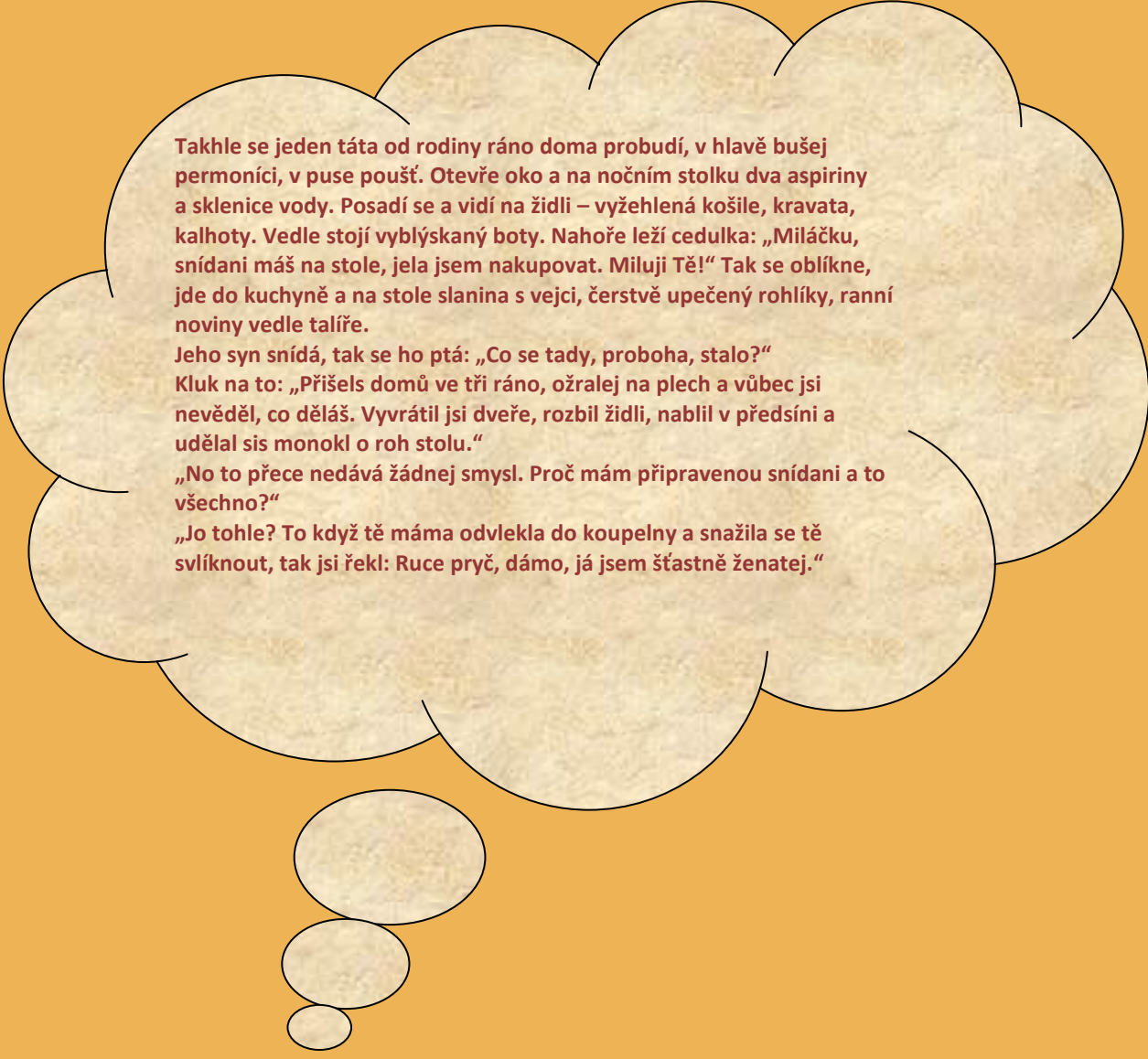
vznáším se jak vzduchodí  
ten výtah nebude OK,  
pokoje jsou na poschodí  
já počítám, ty vzpomínej

jsou to dveře páté, sedmé?  
nejsem počkej ani hej,  
některé snad odemkneme,  
kde mám ten klíč, vzpomínej

uvázli jsme na mělčině,  
jak Ankara a Jenisej  
to jsou od hydrantů skříně,  
mám tě rád, tak vzpomínej

*JC senior*





Takhle se jeden táta od rodiny ráno doma probudí, v hlavě bušej permoníci, v puse poušť. Otevře oko a na nočním stolku dva aspiriny a sklenice vody. Posadí se a vidí na židli – vyžehlená košile, kravata, kalhoty. Vedle stojí vyblýskaný boty. Nahoře leží cedulka: „Miláčku, snídani máš na stole, jela jsem nakupovat. Miluji Tě!“ Tak se oblíkne, jde do kuchyně a na stole slanina s vejci, čerstvě upečený rohlíky, ranní noviny vedle talíře.

Jeho syn snídá, tak se ho ptá: „Co se tady, proboha, stalo?“

Kluk na to: „Přišel domů ve tři ráno, ožralej na plech a vůbec jsi nevěděl, co děláš. Vyvrátil jsi dveře, rozbil židli, nablil v předsíni a udělal sis monokl o roh stolu.“

„No to přece nedává žádný smysl. Proč mám připravenou snídani a to všechno?“

„Jo tohle? To když tě máma odvedla do koupelny a snažila se tě svlíknout, tak jsi řekl: Ruce pryč, dámo, já jsem šťastně ženatý.“